

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Felére . . . 6 kor.	Egyes száma ára 20 fillér.			

Pártalakulás és diadal.

Zombor, február 28.

Három nagy eseményről kell beszámolnunk. Az egyik a Bács-Bodrog vármegyei Nemzeti Munkapárt megalakulása, mely arányai-ban és lelkesedésben egyaránt nagy-szerű volt; a másik Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsá-gának rendkívüli közgyűlése, mely tisztelettel és bizalommal üdvözölte a kormányt és biztosította készsége-s támogatásáról kormányzati fel-adatainak megoldásában; a har-anadik a városi törvényhatóság tisztújító közgyűlése, melynek nagy többséggel megnyilatkozott bizalma újabb hat esztendőre megválasztotta azokat, kiket a pártpolitikai szen-vedelem el akart ejteni.

A Nemzeti Munkapárt, alig hogy megszületett vármegyénkben és megye székvárosában, már is megmutatta erejét és hatalmát, de megmutatta egyuttal azt is, hogy ezt az erőt és hatalmat a küzde-lemben egyes-egyedül az ország és a két törvényhatóság közérdeke fogja vezérelni.

A vármegyei rendkívüli és a városi tisztújító közgyűlés egy-egy fényes diadala a vármegyei Nemzeti Munkapártnak.

Az a lángoló lelkesedés, az a diadalmi mámor, melynek szemtanúi voltunk a vármegye törvényhatóságának február 26-án tartott közgyűlésén: az idők változásának kétségbevonhatatlan és megcáfol-hatatlan jele.

A vármegye egyetemét képező törvényhatóság közgyűlésé-nek egyenes és nyilt állásfoglalása felre nem érthető határozottsággal mutatta, hogy mi nem azért bizunk

a kormányban, mert a koalíciót nem szerettük, mert a koalíciót veszélyesnek tartjuk, hanem bizunk azért, mert a kormányprogramját és annak részleteit helyeseknek, jónak és megvalósítandóknak tartjuk.

Üdvözöljük nemes vármegyét ezen bátor és határozott állásfog-lalásáért. Üdvözöljük, hogy Deák Ferenc hagyományai letéteménye-seként férfias nyiltsággal mondta meg: igenis mi a 67-es eszmék-nek, a nemzeti munkapártnak va-gyunk hivei.

Üdvözöljük a vármegye veze-tőit, de különösen és elsősorban Vojnits István bárót, hogy hosszas évek küzdelme után politikájuk ismét diadalt ül és hogy a sötét-ség és fekete reakció lovagjai, mint egy rossz álom az általuk bitorolt helyeket elhagyták.

Üdvözöljük a megalakult Bács-Bodrog vármegyei Nemzeti Munka-pártot és kívánjuk, hogy buzgal-mukat és nemes munkálkodásukat állandóan siker és eredmény koro-názza.

Az itt megjelent férfiak száma, de még inkább tekintélye és neve záloga annak, hogy a párt valóban a nemzeti haladásnak, a demokrá-ciának és a munkának pártja lesz.

Dolgozzék a párt és annak minden egyes tagja a boldog, füg-getlen és szabad Magyarország, az igaz szabadságjogok kifejlesztésén. Vivják meg a választói jog nagy küzdelmét egyrészt a tulzókkal, másrészt a maradiakkal és ne hagy-ják magukat eltántoritani sem a divatos jelszavak, sem a tulzó aggo-dalmaskodás által.

Ebben a reményben és evvel a kívánsággal üdvözöljük a megyei Nemzeti Munkapárt megalakulását.

A Bács-Bodrog megyei Nemzeti Munkapárt megalakulása.

Zombor, február 26.

A mai napon reggel fél 9 órakor nagy tömegben vonult fel vármegyénknek a hatvanhetes po-litikai elvek diadaláért küzdő lel-kes csapata. Megjelent e napon vármegyénk valamennyi intelligens, számottevő tényezője, hogy jelen-létével is kimutassa készségét a hatvanhetes politika támogatására.

Elmondhatjuk, hogy a meg-alakulás impozáns volt, külső nyil-vánulásában, emelkedett volt lefo-lyásában.

Kezdődött Latinovits Pál volt főispán megnyitójával, majd dr. Ré-cesi Ede terjesztette elő a határozati javaslat szövegét, melyet egész ter-jedelmében és nagy lelkesedéssel tett magáévá a nagygyűlés, ugyan-csak felolvasták a polgárokhoz intézendő felhívást, végül a minisz-terelnökhöz és gróf Tisza Istvánhoz intézendő táviratok közöltettek a nagygyűléssel.

A határozat és annak indoko-lása, valamint a felhívás nagy ta-nulmányról tanuskodó munkálatok, dióhéjban adják a közelmúlt képét és mondják meg azon irányelveket, amelyekkel megváltoztatni kívánják az ország jelen meddő politikai, társadalmi és gazdasági állapotait.

A megjelent értelmes közönség megértette az eléje tett nagyhord-erejű javaslatokat, lelkesedéssel tüntetett mellettük, tette azokat ma-gáévá és hálás, meleg tüntetéssel emlékezett meg fáradhatatlan ve-zéréről, báró Vojnits Istvánról, kit percekig éltetett.

Végül német és szerb nyelven terjesztették elő a határozati javaslatot, felhívást és az üdvözlő távira-tok szövegét, még pedig német nyelven Schmausz Endre nyug. főispán, szerb nyelven Boberits Milán.

Ezután báró Vojnits István

szólalt fel. Beszédében rövid visszapillantást vetett arra a négy esztendőre, mely alatt a 67-es párt gigászi erővel küzdött Deák Ferenc elveiről. A szónok büszkén mondta, hogy a párt soha más, mint 67-es nem volt, soha nem keresett mást, mint elveinek biztosítását, nem a külszínért, de mindenkor az elvekért küzdött. E párt halás köszönetet mond a végrehajtó bizottság nevében a rokonszenyért és kéri a nagygyűlést, hogy a kerületekben szervekedjenek és zászlójukat vigyék diadalra. Meg van győződve, hogy csakis a nemzeti munkapárt vezetheti a nemzetet a haladás és boldogulás útjára. Ezután Latinovits Pál elnök üdvözölte azokat, akik kimutatták a jó ügy iránti fogékonyságukat és az alkotmánypártból csatlakoztak a most megalakult nemzeti munkapárthoz. Indítványozza, hogy Schmausz Endre elnöktársul megválasztassék, majd megalakították a tisztikart.

Pártelnökké Dugygerszky Istvánt, Latinovits Pált és Schmausz Endrét; a végrehajtó bizottság elnöké dr. Molnár Károlyt, tagjaivá: Dugygerszky Gedeont, Ertl Jánost, Ecvovits Jánost, dr. Récsey Edét, Lebach Lászlót, ifj. Szemző Gyulát, legifjabb Szemző Istvánt, Zákó Milánt és dr. Vojnovits Vladánt választották meg.

Ezzel a gyűlésen résztvettek nagy tömege szétoszlott és a 10 órakor kezdődött megyegyűlésre vonult fel.

Meg van már most az a párt-szervezet a mi vármegyénkben is, mely a hason gondolkodású, komoly törekvésű embereket zászlója

körül csoportosítja. Tömörüljünk tehát a zászló körül és kövessük a „nemzeti munkapárt“ programját, amely az országnak szebb jövőt biztosít, mint a meddő, szélsőségekben tobzódó jelszavas politika.

* * *

A határozati javaslat.

A nagygyűlés által elfogadott határozati javaslat, melyet dr. Récsey Ede terjesztett elő, így hangzik:

Tisztelt nagygyűlés!

A Deák Ferenc által alkotott állami intézménynek 1867-ik évben hazánk történelmének új reményteljes korszakát nyitották meg, amelyben a koronás királlyal egyetértőleg folytatott áldásos munka az ország anyagi és szellemi erejének gyors kifejlődését eredményezte. Ha végig nézünk az 1867. évre következő három évtizeden, be kell vallanunk, hogy nemzetünk anyagi és szellemi ereje nem remélt felvirágozást ért el.

A közjogi ellenzék által a jelen század elején megkezdett és a nemzet meg nem érett aspirációinak megvalósítására törekvő politikai harcát a nemzet és a király között fennállott szép egyetértést megbontották, ami által békés és hatalmas fejlődésünk alapjainban megrendült. Az ellenzék által a nemzet képzeletére ható jelszavak segítségével folytatott harcnak betetőzése volt az az eredmény, amely az 1906-ik évi képviselői választásokon a közjogi ellenzéknek adott többséget.

Az ország kormányára jutott közjogi ellenzék azonban rövid néhány évi uralom után az ország ügyeit zátonyra juttatta.

A Bács-Bodrog vármegyei törvényhatósági bizottságnak az 1867-ik évi közjogi alapon álló tagjai az országos politika teréről félre állva, a vármegye életében folytatták rendfentartó, békés munkájukat és megmenetették a vármegye közigazgatását a fenyegető fejtelenségtől és megrázkódtatásoktól.

Csakhamar nyilvánvalóvá lett, hogy az ellenzéki pártok az ország nyugodt kormányzására, ügyeinek a fenálló alkotmányos intézményekkel összhangban álló vitelére képtelenek s hogy a kormányzatuk folytán beállott fonák visszasságokkal teli helyzet fenn nem tartható, hogy magukban a szövetségre lépett pártokban is visszavonás, egyenetlenség, zűrzavar és fejtelenség dúl, amelynek következtében beállott azon áldatlan helyzet, hogy az uralkodó pártok és a kormány, másrészt pedig a kormány és a király között

az összhang teljesen megbomlott és nemzetünk azt a szomorú látványt nyújtotta, amelyet egy tengeren járó viharok között kormányát és kormányzóját veszített hajó nyújt, amelyet irány nélkül dobnak a hullámok idestova.

Kilenc hónapon át, mondhatni, kormány, rend és minden nemzeti munka hiányában voltunk.

Bács Bodrog vármegyének a nemzeti haladás ügyét, a törvényes rendet, a jog- és igazság uralmát és a nemzet fejlődését folyton szíven hordó törvényhatósági bizottság tagjai ezen vigasztalan állapotok közepette örömmel és lelkesedéssel vettek tudomást arról, hogy megalakult a nemzeti munkapárt, amely az ország legjobbjait foglalva magába, újból Deák Ferenc politikai elveinek hamisítatlan, tiszta érvényesítését tűzte céljául.

S minthogy a Bács Bodrog vármegyei törvényhatósági bizottsági tagoknak 1867-ik évi közjogi alapon álló része Deák Ferenc politikájától soha el nem tért, örömmel látja, hogy a nemzeti munkapárt programjába felvette:

1. Az 1867-ik évi XII. törvényeknek lojalis, becsületes fentartását, celtudatos és békés fejlesztését;

2. a nemzet és koronás királya közötti zavartalan összhang megőrzését;

3. a nemzet anyagi és szellemi életének kitarató és becsületes nemzeti munka által való felvirágóztatását;

4. az ország összes polgárainak vallás- és nemzetiségi különbség nélkül szeretettel, a törvényekben biztosított jogai egyenlő tiszteletével és kiterjesztésével a nagy nemzeti munkára való egyenlítését; s végül

5. a nemzet minden fia részére a boldogulás eszközeinek minél nagyobb mértékben és minél könnyebben leendő megszerzésének biztosítását.

Mindezek alapján a vármegyei törvényhatósági bizottságnak az 1867-ik évi közjogi alapon álló pártja elhatározza:

1. hogy a nemzeti munkapárt keletkezését a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel üdvözli, abba belép és kitűzött céljainak elérésére minden tőle telhető támogatást megad és oda törekszik, hogy a nemzeti munkapárt elvei, úgy az államban, mint a vármegyében, valamint a magyar társadalomban teljes diadalt arassanak;

2. örömmel üdvözli az országos nemzeti munkapárt élén Khuen Héderváry Károly és Tisza István grófokat, akiket az elnökség útján jelen határozatáról táviratilag hazafias lelkesedéssel értesít;

3. az 1867-es eddigi vármegyei párt szervezetét változatlanul fentartja és a „Vár-

A csillár alatt.

— Bál reflexiók. —

Még nem is olyan régen volt, hogy a megyei bál, vagy a nőegylet táncmulatsága ne hozta volna izgalomba az egész várost, sőt az egész megyét. Már decemberben összeült az előkészítő bizottság s a „Tószeg és Vidéke“ című helyi lapban hétről-hétre pontosan közölte, hogy a multkor a főispán ur ömeltősége váltotta meg a jegyét, szombaton meg az árvaszéki ülnök ur és becses családja értesítette a rendező bizottságot biztos megjelenéséről stb.

Bizony az én gyermekkoromban más világ járta még. A „Magyar Király“ szállóban ifju-vén úgy rakta a csárdást, hogy a jó öreg Miska bácsi alig győzte hordatni a sok hűsítő nedűt, mit magyarán — Helmezyvel együtt hívunk, hogy pezsgő.

Pezsgő volt akkor ám nemesak a bor, de az élet is. Ujjal mutattunk arra, aki nem táncolt. Kinéztük a teremből, ami annyit jelent mai nyelven, hogy a szemünkkel teszteltük ki. Lujzi bácsi már vagy 50 esztendőt hord a vállán, de ügyesebb táncos még ma sem akad a megyében.

Lujzi bácsi! Bizony-bizony elszorul a szívem, ha a te örökifju kedélyedre, mindig vidám beszédedre gondolok. Van-e csak egy is a mai ifjuság között, aki teveled egy sorba volna állítható? Van-e csak egy is, aki a te ifjuságoddal, a te mindig vidám természetteddel versenyre kelhetne?

Ne kívánd tőlem, jó öregem a feleletet. Te is tudod.

Ott a csillár alatt van a mi ifjuságunk helye.

A csillár a mai bálterem egyik legfontosabb tényezője. Ezelőtt 10—15 esztendővel az öreg urak foglaltak helyet a csillár alatt, a táncterem közepén s onnan gyönyörködtek ifjaik multságában. Gyönyörködtek s irigykedtek. De szívesen is vegyülnének közéjük, de a lábak öregek, tessék csak ott maradni, ott a — csillár alatt.

Ezeket a kényszerűség szögezi le a csillár alá.

A mai táncterem képe alaposan megváltozott. A csillár alatt ott látod hazánk jövőjét, nemzetünk díszét-virágát, amint ásitozva, hátratett kezekkel tüntetőleg unatkoznak. Őt ez már nem érdekli. Ez csak amo-

lyan kötelességszerű látogatás, melyből talán még némi haszna is lehet.

Igen haszna. Jenő ur már mégsem egészen közönyös. Egyszer csak meglöki a mellette álló „kollega urat“ (jogász vagy miféle lehet a szerencsétlen teremtés) idegesen rángatja lábát, bámulatos ügyességgel szemére csapja monokliját és a „kollega ural“ együtt fikszirozza — Margit kisasszonyt.

Margit kisasszonyt érdemes fikszirozni. A mama már másodszor hozta a bálra. Önagsága az eladólányok sorába lépett.

— 80,000 forintja van, mondják egymásnak. Szünórakor az asztalukhoz ülünk.

Ilyen a világ a csillár alatt.

Az ifjak egykedvűsége: az ifjuság egykedvűségévé fajul el. Ettől a tétlen, hagyomány társaságtól, várjuk mi a magyar társadalom ujjaszületését?

Az a fényes csillár számtalan sok lángjával szomorú jövőre veti fényét.

A Jenők a hozományt nézik, a Margitok a diplomát keresik. Csak a tanult ember, csak az egyetemet járt halandó „jöhet számításba.“

A lányok nézetét értem, nem is ők a hibásak. A papa, a mama beiratják a gimnáz-

megyei nemzeti munkapárt" nevet felveszi, végül

4. felhívást bocsát ki a vármegye egész területén divó nyelveken és felhívja a vármegye választópolgárait vallás, nemzetiségi és osztálykülönbség nélkül, hogy a nemzeti munkapártba lépjenek be, azt céljainak elérésében teljes erővel támogassák és hogy a választókerületek és községek saját kebelükben a közelgő országgyűlési és képviselőválasztási küzdelemre szervezkedjenek.

A felhívás.

A nemzeti munkapárt a következő magyar, német és szerb nyelvű felhívást intézi a vármegye közönségéhez:

Tisztelt Polgártársak!

Vármegyénknek az 1867-ik évi közjogi alapon álló megyebizottsági tagjai e hó 26-án Zomborban megtartott nagygyűlésükön egyhangzó határozattal kimondták, hogy az országos nemzeti munkapártba lépnek.

Az utóbbi évtizedek alatt hazánkban lefolyt események behizonyították, hogy az 1867-ik évben Deák Ferenc által megalkotott közjogi intézmények szilárd alapját képezik hazánk biztos fejlődésének és hogy csak a magyar király és nemzet által összhangban végzett nemzeti munka az, mely biztosan előbbre visz és nagy nemzeti célokhoz segít.

Az 1848-as és függetlenségi pártnak négy év előtti kormányralépésével, a nemzeti haladás ezen szilárd alapja megingott és a nemzet és királya közötti összhang megbomlott.

Az 1848-as és függetlenségi pártnak az 1867-ik évi közjogi alapon álló pártokkal való egyesülése, az 1848-as és függetlenségi pártnak az 1867-ik évi közjogi intézmények alapján való kormányzása oly benső és áthidalhatatlan ellentétet idéztek elő a pártok és az azokból kialakult kormány közt egyrészt és a kormány, valamint a koronás király között másrészt, hogy az ország törvényes kormányzata teljesen lehetetlenné vált és az állami élet egész vonalán pangás és teljes munkaképtelenség állott be.

Ezen áldatlan és vigasztalan, az ország lakosaira kiszámíthatatlan károkkal járó állapotnak megszüntetésére alakult az országos nemzeti munkapárt, mely céljait tűzte ki:

1. az 1867-ik évi alkotásokban lefejtett jogoknak esoribatlan fentartását, azok céltudatos és békés fejlesztését,
2. a nemzet és koronás király közötti zavartalan összhang megőrzését,
3. a nemzet anyagi és szellemi életének termékeny és kitartó nemzeti munka által való felvirágoztatását,
4. az ország összes polgárainak vallás-

ziumba, vagy ha közelben nem végezheti el tanulmányait, hát jár franciára, zongorára, aethetikára és a jó Isten tudja még mi mindenre nem.

A konyha? Ott van a szakácsné! A takarítás? Mire való a szobalány? A nagymosás? Hát a mosóné szájából is kivegyék a kenyeret? Ezekkel a kérdésekkel elégti ki Margit kisasszony aggódásunkat.

Bizony ez így nincs rendjén. A csillár alatt levő ifju hozományvadászok s a csillár körül röpdős fiatal eladólánykák valóban egymásra akadtak. Egy-egy monokli még sikert is érhet el, mely siker koronája a házasság.

Ez a házasság mély szomorúsággal tölti el mindnyájunk szívét. Az anyakönyves is, a pap is összeadhatja őket; örök hűséget is esküdhetek egymásnak, de, hogy ennek a szeretet hijján való egybekelésnek boldogság legyen a kísérelője, azt már nem hisszük.

A csillár rideg fénye a családi tűzhely melegét nem tudja pótolni.

El a csillár alól.

Dr. Vértes József.

és nemzetiségi különbség nélkül szeretettel való egybefoglalását, a törvények által biztosított jogaiknak kölcsönös tiszteletét és kiterjesztését és azoknak a nagy nemzeti célokra, munkában való egyesítését, s végül

5. annak lehetővé tételét, hogy a haza minden polgára anyagi és szellemi boldogulásának eszközeit minél könnyebben és minél biztosabban szerezhesse meg.

A vármegyei 67-es párt örömmel vállalja magáénak is ezen elveket és feladatokat, mert át van hatva annak erős tudatától, hogy csak a közjogi harcok kizárásával folytatott termékeny munka teheti nagygyá nemzetünket, hogy csak az a Magyarország lehet függetlenné és hatalmassá, amelyben a nemzeti munka kölcsönös megértése kapcsolja össze a nemzet millióit és a koronás királyt.

Tisztelt polgártársak! A haza felvirágzása és saját boldogulásunk azt parancsolják nekünk, hogy félretelje minden visszavonást, minden gyűlöletet és ellenségeskedést, egyesüljünk abban a munkában, amelyet az országos nemzeti munkapárt irt zászlajára!

Lépjünk be mindnyájan abba pártba, amely a nemzeti munka által kapcsolja össze szeretetben és kölcsönös becsülésben a haza minden polgárát, tartozzék az bármely társadalmi osztályhoz, nemzetiséghez, vagy hitfelekezethez.

Ha hazánkat, nemzetünket függetlenné és hatalmassá akarjuk tenni, úgy lássunk munkához, szervezkedjünk és támogassuk odaadással és vállvetve a nemzeti munkapártot nagy céljainak elérésében.

Meg vagyunk róla győződve, hogy e hazaszeretetében a nemzet fia között különbség nincs! S amint ezt bizton hisszük, ép úgy meg vagyunk győződve arról, hogy hazafias felhívásunkat a tisztelt választópolgárok követni fogják és vállvetve odaadással és egyetértéssel mindenütt győzelemhez segítik azt a zászlót, amelyre az országos nemzeti munkapárt nagy céljai vannak felírva.

Zomborban, 1910. évi február hó 26-án.

Hazafias üdvözléssel:

A vármegyei nemzeti munkapárt végrehajtó bizottságának tagjai.

Üdvözlő táviratok a párt vezérférfaikhoz.

A megalakult párt Latinovits Pál elnök indítványára táviratilag üdvözölte gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt és gróf Tisza Istvánt.

A miniszterelnökhöz intézett távirat szövege a következő:

Nagyméltóságú gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök urnak

Budapest.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak az 1867. évi közjogi alapon álló pártja mai közgyűlésén örömmel és lelkesedéssel elhatározta, hogy a nemzeti munkapártba belép, annak kitűzött céljai elérésére minden tőle telhető támogatást megad, s mindent megtesz, hogy a nemzeti munkapárt elvei a vármegyében diadalra juszanak. Az ez alkalommal megalakult vármegyei nemzeti munkapárt örömmel és hazafias lelkesedéssel üdvözli Nagyméltóságodat hazánk üdvére irányuló nehéz vállalkozásához és legmelegebben kíván teljes sikert a nemzetünk nagygyá és hatalmassá tételére irányuló törekvéseihez.

Hazafias üdvözléssel

Latinovits Pál, elnök. Dr. Récei Ede, titkár.

A gróf Tisza Istvánhoz küldött távirat így szól:

Nagyméltóságú gróf Tisza István urnak

Budapest.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsági tagjainak az 1867. évi közjogi alapon álló pártja ma megtartott nagygyűlésén nagy lelkesedéssel határozta el belépését az országos nemzeti munkapártba, amelynek Nagyméltóságod a nemzet által körülrajongott egyik legkimagaslóbb oszlopa. Fogadja Nagy-

méltóságod a Bács-Bodrog vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok nemzeti munkapártjának hazafias üdvözlését és azon biztosítását, hogy hazánk, nemzetünk függetlenségének és nagyságának legjelesebb bajnokát látjuk Nagyméltóságodban, akit hazafias nagy munkájában teljes odaadással és erővel támogatni készen állunk.

Hazafias üdvözléssel

báró Vojnits István, Latinovits Pál, Schmausz Endre, Zákó Milán, Dungserszki Gedeon, Ertl János, Evetovits János, dr. Lebach László, dr. Molnár Károly, dr. Récey Ede, ifj. Szemző Gyula, legifj. Szemző István, dr. Vojnits Vladán, a végrehajtó bizottság tagjai.

Jelenvoltak.

A nagygyűlésen megjelent vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok közül a következőket sikerült feljegyez-nünk:

Báró Vojnits István, Latinovits Pál, Schmausz Endre volt főispánok. Vojnits István alispán, dr. Mikosevits Kanut főügyész, Vojnits Máté, dr. Széchenyi Tamás, Koller Oszkár, Tarczay Dezső, dr. Földes Simon, Ladány Ervin, Kuluncsits Viktor, Kleiner Lajos, Walient Nándor, Jablonszky Aladár, Jablonszky Elemér, Kugler Béla, Dsida Antal, Zsupanszky Lyubomir, Trischler Aladár dr., Trischler Gyula, dr. Cziráky Gábor, Boberits Milán, dr. Frank Mihály, Duptza Kálmán, Simon János, Mezey Zsigmond kir. tanácsos, Eimann Károly, dr. Récey Ede, Szaghmeiszter János, Kiss Gyula, Scultéty Ferenc, Popovits Sebő, dr. Pavlovits Simon, Bichler Róbert, Machmer Fülöp, Schick János Frigyes, Korell Fülöp, Gutwein Lajos, Heiszler-Gyorgyovanszky Ferenc, Till Imre, Dort Fülöp, Bruszt János, Wagner György, Kirst Dániel, Wagner G. Adolf, dr. Wagner Vilmos, Zarándy Zoltán, Perndl Imre, Popovits V. Tódor, Borovszky Ferenc, Zsupanszky Milivoj, Diener Mihály, dr. Hammel Nándor, Fuksz Károly, Criszt György, Vetter Ádám, Fuksz J., Schaffer Mór, Bachrach Hermann, Evetovits János, ifjabb Szemző Gyula, Ertl István, legifjabb Szemző István, dr. Schneider Károly, ifjabb Szemző Pista, Weiszberger István, Papp Sándor, dr. Zákó István, Zákó Milán, Scherer Rudolf, dr. Késmárky Béla, Potzta György, Rausch Ede, Ertl János, dr. Molnár Károly, dr. Hofbauer Miklós, Bene István, Szemző Károly, dr. Gergurov Márk, Rockenstein Nándor, Szalay Zsigmond, dr. Buday Pál, Michailovits Kornél, Blumenthal Károly, Zányi Bódog, dr. Heller Ármán, dr. Hirmann Ferenc, Lichtneckert József, Gavanszky Milos, Szalay Frigyes, Sigmund Göntér, Balator: Gyula dr. Kanyó József, Székely Gyula, Szakácsy Sándor, Szemző István, Waisz György, Preininger János, dr. Szabovlyevits Dusan, dr. Frank M., Antunits József, Nikolits Izidor, Nikolits Endre, dr. Lebach László, Szaich Gyula, Stöckl Jakab, Ribiczey Béla, dr. Bikár Nenád, Patachich Dániel, Piukovits Imre, Potz József, Rendl Márton, Gatti Antal, Mesch Péter, Hauser Péter, Schaffer Adolf, Dungserszky István, Dungserszky Gedeon, dr. Vojnits Vladán és még számosan a vármegye vezetőembereiből azonkívül 150—200 polgárember, kiket mert nem ismerjük, névszerint fel sem sorolhatunk.

Vármegyei közgyűlés.

Zombor, február 28.

Bács-Bodrog vármegye egyetemét képviselő törvényhatósági bizottság folyó hó 26-án tartott rendkívüli közgyűlésen több sürgős ügy letárgyalása előtt foglalkozott Vojnits István alispán elnök-lésével a kormány kinevezését tudató leiratokkal.

A vármegye törvényhatósági bizottságának 67-es pártárnyalású tagjai szokatlan nagy számban jelentek meg, mig

a függetlenségi és 48-as párt tagjai elenyésző csekély számban tömörültek össze a zentai csata képét ábrázoló festmény alatt Lovászy Márton országgyűlési képviselő és Fernbach Károly volt főispán köré.

Vojnits alispán terembeléptekor vehemens erővel zugott fel a taps és éljenzés, amelynek csillapultával az alispán a közgyűlést megnyitotta.

Bizalom a kormánynak.

A kormány bemutatkozó leiratainak felolvasása után, amelyet közben többször tetszészaj szakított meg, az állandó választmány a következő határozati javaslatot terjesztette a közgyűlés elé:

„Bács-Bodrog vármegye törvényhatósága a kormányt tisztelettel és bizalommal üdvözli azon vállalkozáshoz, mely szerint a fenálló alkotmány alapján akar normális parlamenti viszonyokat teremteni, szerencsét kíván kormányzati feladatainak megoldásában, a kormányt, az alkotmányt, az alkotmány korlátai között támogatni kész. Ezen határozatról a kormányt feliratilag értesíteni rendeli.“

Dr. Leibach László beszéde.

Dr. Leibach László a következő indítvánnyal támogatta az állandó választmány javaslatát:

Nagyságos alispán ur!

Tekintetes Törvényhatósági bizottság!

Előre bocsátom, hogy ezen határozati javaslatot örömmel elfogadom. (Éljenzés, taps.) Elfogadom pedig azért, mert ezt a javaslatot a vármegyei „nemzeti munkapárt“ nevében én magam nyújtottam be az állandó választmányhoz s emelleva ezen javaslat a „nemzeti munkapárt“ érzelmeinek minden tekintetben megfelel.

A határozati javaslat minden félreértést kizáró teljes nyíltsággal mutatja a mi álláspontunkat. Jelzi külön azon reményeinket is, melyeket a küszöbön lévő választásokhoz fűzünk és tartalmazza harmadszor azt az álláspontunkat, mely a mi nézetünk szerint egyedül lehetséges kormányzati álláspont.

Igy állván a dolog, a magam és elvtársaim részéről s meggyőződésem, hogy a „nemzeti munkapárt“ egyuttal a többség érzelmeit képviseli, mely tisztelettel ajánlom az állandó választmány javaslatának elfogadását. (Elfogadjuk! Éljenzés és taps.)

Lovászy Márton az ellenzék nevében ellenezte a határozati javaslatot, mivel sem ő, sem pártja nem viseltetik a kormány iránt bizalommal.

Dr. Vojnits István báró beszéde.

Tévedésben van az igen tisztelt előttem szóló bizottsági tag ur — mondotta — midőn az állandó választmány határozati javaslatát pártjajavaslatnak minősíti. Igaz, büszkén valom és állom, hogy a megyei Nemzeti Munkapárt nevében terjesztett be a határozati javaslat. Amde, amidőn ezen javaslatot az állandó választmány magáévá téve, a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja, megszünt pártjajavaslatnak lenni és annak elfogadása nemcsak a Nemzeti Munkapártnak, hanem a vármegye tulnyomó része többségének érzelmeit és meggyőződését fejezi ki.

Az igen tisztelt bizottsági tag ur két kardinális, a nemzet fejlődését előmozdító kérdés vitálásával próbálkozott. Minden tekintetben elfogadom és aláírom azt, hogy a gazdasági önállóság és a választói jog kardinális kérdések a nemzetre nézve. De nincs is egyetlen egy ember sem e teremben, ki ennek ellenkezőjét állítaná. De igenis valljuk és álljuk azon meggyőződésünket, hogy a közjogi harcok helyett munkálkodnunk kell a nemzet fejlődésén és legyen nyugodt a t. bizottsági tsg ur, hogyha el-

érkezik a gazdasági önállóság megvalósításának reális ideje, mi ott leszünk.

A választási jog kérdésében azt veti szemünkre a t. bizottsági tag ur, hogy a kérdés alapos előkészítése érdekében szorgos és lelkiismeretes tanulmányozás tárgyává kívánjuk tenni. Ez a félév pedig eltörpül azon négy év mellett, mely a t. bizottsági tag ur pártja által is abban az időben támogatott kormánynak rendelkezésére állott e kérdés megoldására. S így a politikai ildomosság is azt követeli, hogy a t. bizottsági tag ur szemrehányásainak megtételével — négy évig várjon. Ajánlom a határozati javaslat elfogadását. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

A néppárt bizalmatlansága.

Eördögh Elemér kijelenti, hogy ő 67-es ugyan, és csak azért nem bizik a kormányban, mert Székely Ferenc a kultuszminiszter. Erre Latinovits Pál nyug. főispán jelentette ki, hogy tudja ma már az ország és tudja bizonyára Bácsmegeye törvényhatósága is, hogy gróf Zichy János, a magyar katolikusok vezére lesz a legközelebbi időben a kultuszminiszter és reméli, hogy az aggályok, melyeknek Eördögh kifejezést adott, hamarosan elfognak simulni. Lovászyval szemben szemére veti a koalíciónak, hogy egész ténykedése nem volt egyéb jelszavaknál, nem tett az ország és a polgárság érdekeiért semmit, míg a nemzeti munkapárt úgy az országban, mint Bácsmegeyében is az országnak gazdasági tekintetben való előbbrevitelét irta lobogójára. Lovászy Márton akart még felszólalni, de a nagy zajban nem jutott szóhoz, mivel a 67-esek névszerinti szavazást kértek és az állandó választmány javaslatát 183 szavazattal 20 ellenében nagy lelkesedéssel elfogadták.

A közgyűlés egyéb tárgyairól részletes tudósításunk imitt következik:

2. Nagyméltóságú m. kir. bonvédelmi miniszter leirata támogatás iránt. — Üdvözlő irat intéztetik.

3. Nagyméltóságú m. kir. földmíveléstudományi miniszter urak leirata támogatás iránt. — Üdvözlő irat intéztetik.

4. Nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter urak leirata támogatás iránt. — Üdvözlő irat intéztetik.

5. Nagyméltóságú Apponyi Albert gróf volt valóságos közoktatásügyi miniszternek bucsuzó leirata. — Tudomásul vétetik.

6. Nagyméltóságú Darányi Ignác volt földmívelésügyi m. kir. miniszter urak bucsuzó leirata. — Tudomásul vétetik.

7. Pozsony vármegye átirata a vasuti utazás kedvezményének a néptanítókra leendő kiterjesztése tárgyában. — Pártoló felirat intéztetik.

8. A vármegye egészségügyi bizottságának előterjesztése a Küllődön felállítandó gyógyszerár tárgyában. — Alispánnak kiadatik.

9. A vármegyei alispán előterjesztése a zentai X. kerületben szűkségessé vált városi képviselői választás elnökének kiküldetése iránt. — Dr. Szabovlyevits Dusán kiküldetik.

10. A vármegyei alispán előterjesztése Zenta városnak 200000 koronás rövid lejáratú kölcsön felvételét kimondó határozatának jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

11. A vármegye alispánjának előterjesztése a megyei telefonhálózat létesítése ügyében. — Új felirat intéztetik.

12. Alispáni előterjesztés a Budapesten megtartott nemzetközi orvosi kongresszusra a megye közönsége által kiküldött orvosok méltányos díjazása tárgyában. — 250—250 kor. kintaltatik.

13. Simó János felebbezése Kölpény községnek az előjárók fizetése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik és új méltányos határozathozatalra utasítottatik.

14. Skala Lajos felebbezése Dunagálos

községnek a segédjegyzői fizetés felemelését megtagadó határozata ellen. — Jóváhagyatik.

15. Pfeiffer János és társai felebbezése Bajmok községnek a községi építkezési költségek mikénti fedezése tárgyában hozott határozata ellen. — Feloldatik.

16. Milla Jakab és társai felebbezése Szentfülöp községnek a kenderáztatási díjak tárgyában hozott határozata ellen. — Főbírónak kiadatik.

A 17—20. pont alattiak jóváhagyattak:

17. Auer Vince felebbezése Bacordas községnek a községi jegyző személyi pótléka tárgyában hozott határozata ellen.

18. A zentai önkéntes tűzoltó testületnek felebbezése a Zenta városnak a fizetésestűzoltók nyugdíjkielégítésbe való felvétele tárgyában hozott határozata ellen.

19. A Budapesti Szabóiparosok Hífel és Termelő Szövetkezetének felebbezése Zenta városnak a városi szolgaszemélyzet ruházata szállításának az 1910. évre való biztosítása tárgyában hozott határozata ellen.

20. Barna János és Soós István felebbezése Zenta városnak a városi előfogatosi szolgálatnak az 1910—1912. évre való biztosítása tárgyában hozott határozata ellen.

21. Keresztury Károly felebbezése Zenta városnak egy napidíjas felfogadásának megtagadást kimondó határozata ellen. — Megváltoztatik.

22. Stern Lajos felebbezése Magyarokai Zsuzsanna városnak a városi szegényház részére községi kenyerszállításának biztosítása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

23. Ney György felebbezése Apatin községnek a tanítói földek átadását megtagadó határozata ellen. — Áttérítik a közigazgatási bizottsághoz.

24. Gáspár Dezsőné felebbezése Csantavér községnek fizetésemelést megtagadó határozata ellen. — Feloldatik.

25. Dr. Lestár Albert felebbezése Topolya községnek a polgári iskola céljára vásárolt telek megvétele tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

26. König Ferenc és Buschbacher József felebbezése Apatin községnek az urbéreszek és a község között lefolyhatott per megújítása tárgyában hozott határozata ellen. — Jóváhagyatik.

A 27—30. pont alattiak feloldattak:

27. A gör. kel. szerb egyházközség felebbezése Hercegszántó községnek az ottani gör. kel. szerb iskola segélyezésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

28. Bueber János és társai felebbezése Regőce községnek a volt községi előjárók ellen megindítandó kártérítési kereset tárgyában hozott határozata ellen.

29. A kalocsai érsek felebbezése Csávoly községnek a templom és plébánia tatarozásánál felmértleendő kezi és fuvarnapzám megváltása tárgyában hozott határozata ellen.

30. Cservenka község előjáróságának felebbezése Cservenka községnek a községi rendőri létszám felemelésének megtagadása tárgyában hozott határozata ellen.

A 31—37. pont alattiak jóváhagyattak:

31. Balizs Illés és társai felebbezése Péterréve községnek dr. Weber Gyula magánorvos tiszteletdíja tárgyában hozott határozata ellen.

32. Grosz Illés felebbezése Bácsföldvár községnek a községi pénzek mikénti elhelyezése tárgyában hozott határozata ellen.

33. Mészáros Ferenc felebbezése Péterréve községnek a csiki halászat berbeadása tárgyában hozott határozata ellen.

34. Hitri Péter zentai lakos felebbezése Zenta városnak a vágóhidépitése tárgyában hozott határozata ellen.

35. Petróc község határozata a Ruman Máttyás féle kötvény utáni kamatok törlése tárgyában.

36. Ugyanannak határozata az előjárók, segéd és kezelőszemélyzet napi és utiköltsége tárgyában.

37. Dunagálos község határozata a gazdasági munkaházak létesítése tárgyában.

38. Ugyanannak határozata a vadászati jog bérbeadása körüli károsodás tárgyában. — Alispánnak kiadatik.

A 39—131. pont alattiak jóváhagyattak:

39. Begecs község határozata az uradalmi legelő herbe vétele tárgyában.

40. Okér község határozata a felekezeti temetőkhöz vezető járdák kikövezése tárgyában.

41. Kölpény község határozata a községi kishírák fizetésének felemelése tárgyában.

42. Kiszács község határozata telkeknek szabályozási célból való elcserelése tárgyában.

43. Osové község határozata a községi szülészeti javadalmazás és díjai tárgyában.

44. Tisztaivánfalva község határozata a községi jegyző személyi pótléka tárgyában.

45. Ugyanannak határozata a községi orvos személyi pótléka tárgyában.

46. Szilbács község határozata a zombori takarékpénztárnál lévő községi tartozásnak visszafizetése tárgyában.

47. Dunacséb község határozata az anyakönyvi kivonatokért befolyt díjnak hovatfordítása tárgyában.

48. Szilbács község határozata Peják Lázár, Iszakov Izidor és Arszuin Péter kártalanítása tárgyában.

49. Ujpalánka község határozata a teplotóra beszerzési költségeihez adandó hozzájárulás tárgyában.

50. Ujpalánka község határozata a rozoga községi meszárszék lebontása tárgyában.

51. Ópalánka község határozata a községi óvoda építleteinek javítása tárgyában.

52. Wekerlefalva község határozata a kéményseprési díjnak általánosságban való megállapítása

53. Parrag község határozata a községi alkalmazottaknak hosszabb betegség esetébeni ellátása tárgyában.

54. Parrag község határozata a kishírák részére adandó természetbeni ruházat tárgyában.

55. Parrag község határozata az anyakönyvi kivonatokért befolyó díjnak hovatfordítása tárgyában.

56. Palánka község határozata Blász Mária községi szegény eltartása tárgyában.

57. Palánka község határozata a fogyasztási adókezelésnél alkalmazott községi közleg munkásbiztosító pénztári járuleka tárgyában.

58. Ópalánka község határozata a község egy füres telkének eladása tárgyában.

59. Ópalánka község szabályrendelete a községi alkalmazottaknak betegség esetére fizetés és ápolás biztosítása tárgyában.

60. Bácsóváros község határozata bikaistálló felépítése tárgyában.

61. Ópalánka község határozata a községi szegények segélyezése tárgyában.

62. Ujpalánka község határozata a tandíjszedésnek megszüntetése tárgyában.

63. Palona község határozata segédjegyzői állás szervezése tárgyában.

64. Dunacséb község határozata segédjegyző részére 200 K lakbér tárgyában.

65. Szépliget község határozata Egi Lajos segédjegyző jutalmazása.

66. Dunacséb község határozata az 1909. évi pénztári maradványnak hovatfordítása tárgyában.

67. Dunacséb község határozata a községi közmunka kivetésének mellőzése tárgyában.

68. Rém határozata kölcsön felvétele tárgyában.

69. Paripás határozata egy ideiglenes díjnak alkalmazása tárgyában.

70. Madaras határozata a II. segédjegyzői állással járó fizetés felemelése tárgyában.

71. Szentfűlöp határozata a segédjegyző fizetésének felemelése tárgyában.

72. Szilberek határozata a jegyzői és orvosi lakás felépítése tárgyában.

73. Ugyanannak határozata iskolaépítés tárgyában.

74. Madaras határozata iskolaépítés tárgyában.

75. Zenta város határozata a gazdasági munkásházak felosztási tervének módosítása tárgyában.

76. Magyarkanizsa város határozata a tűzoltó egyesület részére megszavazott 20000 korona segély tárgyában.

77. Ugyanannak határozata a polgári iskolánál létesítendő utazási, tanári könyvtári és tanulói könyvtári alap létesítése tárgyában.

78. Ugyanannak határozata a tanítói gyűléseken résztvevő tanítók napidíjainak és utiköltségeinek megállapítása tárgyában.

79. Ugyanannak határozata a Grill-féle „Magyar Közigazgatási Törvénytar” 2 példányának beszerzése tárgyában.

80. Ugyanannak határozata egy gépirónói állás szervezése és egy írógép beszerzése tárgyában.

81. Apatin határozata a rendőrség fizetés felemelése tárgyában.

82. Ugyanannak határozata a községház egyik helyiségének bérbeadása tárgyában.

83. Sajkásszentiván község határozata a jegyzői lak átalakítási költsége tárgyában.

84. Felsőszentiván határozata 10,000 kor. kölcsön felvétele tárgyában.

85. Kula határozata Eper István Lajos részére kiadott elsőbbségi nyilatkozat tárgyában.

86. Mohol község határozata a moboli születésű dr. Radovity Zsarkó zbornik-tulzai érsek beiktatásán résztvevő küldöttség költsége tárgyában.

87. Mohol község határozata az osztrovác szigeti földek bérbeadása tárgyában.

88. Mohol község határozata a csendőrlaktanyához építet istálló, nyereg- és zabos kamara bérbeadása tárgyában.

89. Obecse község határozata a számvizsgáló bizottság díjazása tárgyában.

90. Ada község határozata a foglalkási területek felmérése tárgyában.

91. Ada község határozata ártezi kut furása tárgyában.

92. Martonos község határozata a lakatos és kovácsmunkák vállalati uton történt biztosítása tárgyában.

93. Obecse község határozata özv. Perity Istvánné polgári leányiskolai szolgáló fizetésfelemelése tárgyában.

94. Obecse község határozata az óvónők drágasági pótléka tárgyában.

95. Obecse község határozata a róm. kath. és gör. kel. tanítók drágasági pótléka tárgyában.

96. Obecse község határozata Okolicsnyi Gyula adópénztári ellenőr lakbéré tárgyában.

97. Martonos község határozata Tutorov Tósa végrehajtó fizetési előlege tárgyában.

98. Mohol község határozata Gonczlik Emma tanítónő helyettesének fizetése tárgyában.

99. Obecse község határozata Martinovits Sándor községi könyvelő drágasági pótléka tárgyában.

100. Mohol község határozata kiegészítő tanító alkalmazása tárgyában.

101. Ada község határozata Gácsér Béla tanító fizetési előlege tárgyában.

102. Turja község határozata a II.-od bíró és esküdtek fizetés felmelése tárgyában.

103. Szenttamás község határozata Barjak-tárovi István irnok jutalmazása tárgyában.

104. Szenttamás község határozata Tyirity Koszta volt községi irnok temetési költsége tárgyában.

105. Bácsgyulafalva község határozata az óvoda épület jókarban tartása és fentartása tárgyában.

106. Ugyanannak határozata az előfogatosokkal kötött szerződés tárgyában.

107. Ugyanannak határozata egy Wertheim-féle szekrény beszerzése tárgyában.

108. Kerény község határozata az anyakönyvi díjak hovatfordítása tárgyában.

109. Ugyanannak határozata a kishírák egyenruhával leendő ellátása tárgyában.

110. Bezdán község határozata Póth Mihály kántor nyugdíja tárgyában.

111. Küllöd község határozata a küllödi 4-ik tanító állás szervezése tárgyában.

112. Küllöd község határozata a küllödi tisztoók részére beszerzendő kötélvek tárgyában.

113. Gádor község határozata Koch János gádori segédjegyző jutalmazása tárgyában.

114. Regőce község határozata behajthatlan követelésének leírása.

115. Zenta város határozata a felsőhegyesi óvoda építésére kivetendő pótdadó iránt.

116. Zenta város határozata az 1907. évi közpénztári számadás elkészítésért járó munkadíj kifizetése iránt.

117. Magyarkanizsa város határozata behajthatlan követelések leírása iránt.

118. Nemesmilitics község határozata II. és III-ik fejezet tartozásainak törlése tárgyában.

119. Zenta város határozata behajthatlan követelések leírása iránt.

120. Bácskeresztur határozata a község közmunka tartozás mikénti fedezése tárgyában.

121. Obecse község határozata az egyes alapok beszüntetése s a közpénztárba való beutalása tárgyában.

122. Ripszám Pal kérvénye tanulmányi segély iránt.

123. Lamos János kérvénye tanulmányi segély iránt.

124. Csatalja község behajthatlan községi követeléseinek leírása.

125. Magyarkanizsa község 1907. évi közpénztári s a kezelése alatt álló alap számadások.

126. Moholi 1907. évi szegény, községi, munkás segély, tiszai komp, népkönyvtár alap 1907. évi számadásai.

127. Cservenka és Ujverbász 1908/909. évi iparos tanonciskolai számadása.

128. Titeli rétkelző bizottság 1910. évi költségvetése.

129. Sajkásgyörgye 1908., Caurog 1908., Dunagárdony 1908., Gádor 1907., Kiszács 1908., Boldogasszonyfalva 1908., Boróc 1907., Kölpény 1908., Regőce 1908., Vaskut 1908., Bezdán 1908., Osové 1908., Zenta város 1903. Mohol 1907., Rém 1908., Bátormonostor 1908., Bogyán 1908., Boróc 1908., Jánosbalma 1907., Zenta 1905., 1904., Bácsborsód 1908., Bácskeresztur 1908., Oszivác 1908., Ada 1907. évi közpénztári számadásai.

130. Apatin, Pacsér, Mátételke, Bajmok, Tündérez, Bács, Bácsalmás, Jánosbalma, Topolya, Kossuthfalva, Szenttamás 1910. évi költségvetése.

131. Mozsor 1910., Katymár 1909., Szeghegy 1909., Palona 1909., Boróc 1909., Sajkásszentiván 1909., Topolya 1909. évi pótköltségvetése.

Városi közgyűlés.

Zombor, február 28.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg Hertelendy Ferenc Temesmegye és Temesvár szab. kir. város volt főispánja s a kormány ajánlatára a felség által Zombor szab. kir. város részére a tisztújító közgyűlés megejtésére ideiglenesen kinevezett főispán elnöklésével rendes tisztújító közgyűlést.

A terem szokatlan élénksége tanusította az obstyinárok nagy érdeklődését, akik mindannyiszor sorompóba lépnek, ha a város eminens gazdasági érdekei forognak szőnyegen, — azaz személyi kérdésekben.

Közgyűlés megnyitása előtt kisebb-nagyobb csoportokba verődve tárgyalták az eshetőségeket a városi tisztviselők, batoralan s kérelemmel teljes pillantásokat vetve a törvényhatósági bizottsági tagok majdnem mord arcára.

Ma is felvonultak a külföldön — Szondon, Bácsszentivánon, felsővárosi és gradinai szálláscsoportokon — élő bizottsági tagok tömegei, akik annyira tájékozatlanok a közgyűlési teremben, hogy pártárnyalású vezéreiktől kérdezzék az egyes csoportok mineműségét.

Megnyitás.

Hauke Imre polgármester pontban 9 órakor érkezett a terembe, ahol a jobboldal eléggé viharos eljenzéssel fogadta. *Hauke* elfoglalván az elnöki széket, kéri a törvényhatósági bizottság tagjait, hogy a megejtendő tisztujtást legjobb belátásuk szerint akként tartassák meg, hogy az a város érdekeinek megfeleljen. A jegyzőkönyv vezetésével elnöklő polgármester Gyurisits György főjegyzőt, a szólni kívánók feljegyzésével Radisits Lázár aljegyzőt bizván meg, a közgyűlést megnyitottnak jelenti ki.

Megbizó leirat.

Hauke Imre ismerteti a tisztujtó közgyűlés előzményeit és bejelenti, hogy a kormány előterjesztésére Ófelsége Hertelendy Ferenc Temes megye és Temesvár szab. kir. város főispánját (éljenzés) a tisztujtás tartamára s annak megejtésére ideiglenesen a főispáni teendőket ellátásával megbízta: felhívja Gyurisits György főjegyzőt, hogy a miniszteri leiratot olvassa fel.

Az első vihar.

A leirat felolvasása után kéri a polgármester a közgyűlést, hogy a régi szokásnak megfelelően a kinevezett főispánért küldöttséget menesszen, amely őt a közgyűlés vezetésére meghívja. Ennek kapcsán állt fel *Markowyth* Lajos bizottsági tag s indítványozta, hogy Fejér Gyula apátplébános elnöklése alatt a küldöttség tagjává Gräfl Nikáz kir. tanácsos, dr. Konyovits Dávid, dr. Lallosevits János, dr. Grüner Samu, Frey Imre és Szondy Mátyás táblabíró küldessenek ki.

Dr. Donoszlovits Vilmos állt fel ezután s kéri a törvényhatóságot, hogy a küldöttség összeállításánál ne feledkezzenek el a város országgyűlési képviselőjéről Fernbach Péterről sem, s őt küldjék ki a meghívó küldöttségbe.

Markowyth Lajos: Tiszteletteljes indítványomat fentartom s kérem az általam javaslatba hozott törvényhatósági bizottsági tagok megválasztását.

Hauke: Miután két indítvány tétel, elrendelem a szavazást s felkérem, hogy akik a *Markowyth* bizottsági tag indítványát fogadják el, álljanak fel. A jobboldali két, valamint a baloldali egy asztal s a tisztviselők felállanak. Ellenpróba után *Hauke* konstataván a nagy kisebbséget, *Markowyth* által javaslatba hozottak megválasztását kijelenti. A város képviselője tehát nem választatott meg.

Első felfüggesztés.

A küldöttség visszaérkeztéig a polgármester a közgyűlést felfüggeszti.

Jön a főispán!

Hauke polgármester a közgyűlést újlag megnyitván, kéri a törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy a főispánt a terembe léptekor *harsány* eljenzéssel fogadják. (Derűtség.)

Eskütétel.

Hertelendy főispán megjelenvén, a polgármester meleg szavakban üdvözli s jóindulatú támogatását kérvén, felszólítja, hogy a törvényhatóság színe előtt a hivatali esküt tegye le. Az esküszöveget Gyurisits György olvasta fel. *Hertelendy* főispán ezután az elnöki széket elfoglalván, kéri működésében a

bizottság támogatását s már előre is kijelenti, hogy a törvényhez ragaszkodik s ő inkább szívet kötelességeket teljesíteni, mint jogokat alkalmazni. (Éljenzés.) Tartassák meg higgadságukat s böles belátásuk szerint gyakorolják úgy jogaikat, hogy az a város érdekeire hasznos legyen.

A tisztviselői kar lemondása.

Hauke Imre úgy maga, mint tisztviselő társai nevében megköszönvén a törvényhatósági bizottságnak irányukban 6 éven át tanúsított jóindulatát, kéri, hogy sáfarkodásukat szigorúan, de igazságosan bírálják el s jóindulatukat ne vonják meg a tisztviselői kartól.

Kijelölő választmány.

Hertelendy főispán felhívja a közgyűlést, hogy a törvény értelmében a kijelölő választmány 3 tagját válassza meg; a maga részéről annak tagjaiul dr. Grüner Samu, Konyovits Dávid és dr. Balogh Ernő bizottsági tagokat nevezi ki. A közgyűlés Fejér Gyula bizottsági tag indítványára a kijelölő választmányba Kozma László, *Markowyth* Lajos és *Nikolits* György bizottsági tagokat válassza meg *egyhangulag*.

Második felfüggesztés.

Hertelendy főispán a kijelölő választmány működési idejére a közgyűlést felfüggeszti.

A közgyűlést újra megnyitják.

A törvényhatósági bizottsági tagok egyrésze azon hiszében, hogy a kijelölő választmány működése ily nagy anyag feldolgozására legalább is egy órát vesz igénybe, egy gáblira átsiklott *Mladen* söröcsarnokába. A választmány azonban 5 (öt) perces működés után visszatért s bejelentette, hogy a polgármesteri állásra jelölte első helyen *Hauke* Imrét (Éljen.) Második helyen *Henneberg* Sándort. Husznál több bizottsági tag névszerinti szavazást kérvén, főispán elrendeli. A szavazatszedő küldöttség elnökévé dr. *Krónits* Isván, tagjaiul dr. Grüner Samu és Szondy Mátyás választatott meg.

Harmadik felfüggesztés.

A szavazatszedő küldöttség működési idejére főispán a közgyűlést felfüggesztette.

A közgyűlés megnyitása.

Hertelendy: Miután a szavazatszedő küldöttségbe beválasztott Szondy bizottsági tag ur időközben eltávozott, kérem, hogy helyébe más választani sziveskedjenek,

Czeisel L. József: *Markowyth* Lajost indítványozom.

Hertelendy: A szavazatszedő küldöttség működésére a közgyűlést felfüggesztvén, a bizottság a szavazást megkezdeti. Névsort Gyurisits György olvassa.

Nagy vihar.

Alig kezdték meg a szavazást, dr. *Baloghy* Ernő szólalt meg: Tisztelettel kérem a volt polgármester urat, hogy most, amidőn a személyéről van szó, hagyja el a termet. (Nagy zaj. Eláll! Maradjon! Joga van! Éljen!)

Dr. *Krónits*: Most, midőn a szavazás folyik, semmiféle indítványnak helye nincs. (Éljen! Ugy van!)

Baloghy Ernő: Boesánat! Ez csak kérelem s nem indítvány volt.

68 — 32.

A megejtett névszerinti szavazás eredménye szerint polgármesterré *Hauke* Imre 68 szavazattal *Henneberg* Sándor 32 szavazata ellenében megválasztatott.

Főispán üdvözli a polgármestert.

Hertelendy főispán a közgyűlést megnyitván s a szavazás eredményét kihirdetvén, annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy *Hauke* Imre, újonnan megválasztott polgármester kötelességtudással párosult pártatlansággal fog a város fejlődésén munkálkodni; felhívja, hogy a hivatali esküt a törvényhatóság előtt tegye le, ami megtörténvén, *Hauke* polgármester köszönetét fejezi ki a közgyűlésnek azért, hogy „kegyes volt szülővárosa első tisztviselőjévé megválasztani. Kijelenti, hogy úgy mint eddigelé is tisztességgel és becsülettel fog a polgárság jólétén és a város előbbrevitelén munkálkodni, s minden erejével azon lesz, hogy a beléje helyezett bizalmat meghálálja, de kéri a közgyűlést, hogy most, midőn a város összközönségének polgármestere lett, munkájában támogassa.“ (Éljenzés.)

Hertelendy főispán felkéri a kijelölő választmány tagjait, hogy a további kijelölések megejtése céljából működésbe lépjen, ezen időtartamra a közgyűlést felfüggeszti.

Helyettes polgármesteri állásra: dr. Alföldy Árpád egyhangulag,

főjegyzői állásra: Gyurisits György egyhangulag,

I-ső tanácsnoki állásra: I. Latinovits Szaniszló, II. Lang Gyula, III. Spanyol József. Latinovits Szaniszló egyhangulag,

II-ik tanácsnoki állásra: I. Spanyol József, II. Lang Gyula, III. Veszelinovits Milorád. Spanyol József egyhangulag,

III-ik tanácsnoki állásra: I. Lang Gyula, II. Veszelinovits Milorád, III. Jabloniszky Miklós. Névszerinti szavazást kértek. A szavazatszedő bizottság működésére a közgyűlést felfüggesztetett. Beadtak 93 szavazatot, ebből 1 üres, Langra 49, Veszelinovitsra 43. Lang Gyula 6 szavazattal,

IV-ik tanácsnoki állásra: I. dr. Radisits Lázár, II. dr. Bugarszki Nenád, III. dr. Poppovits Konstantin. Névszerinti szavazást kértek. A szavazatszedő bizottság működésére a közgyűlést felfüggesztetett. Beadtak 96 szavazatot, Radisitsra 60 szavazatot, dr. Poppovitsra 36 szavazatot esett. 24 szavazattal dr. Radisits Lázár megválasztatott.

Tiszti ügyészi állásra: dr. Thurszky Zsigmond egyhangulag,

póntárosi állásra: I. Auth György, II. Blagojevits Szlavkó, III. Szabó Sándor. Auth György egyhangulag megválasztatott.

I. aljegyzői állásra: I. Veszeloovszky István, II. dr. Agyics János, III. Bunyi Gyula. Névszerinti szavazás kértvén, szavazatszedő küldöttség működésére közgyűlés felfüggesztetett. Beadtak 93 szavazatot, ebből Veszeloovszkyra 45, dr. Agyicsra 48 szavazatot esett. Megválasztatott 3 szótöbbséggel.

II. aljegyzői állásra: I. dr. Poppovits Konstantin, II. dr. Bugarszky Nenád, III. Bunyi Gyula. Névszerinti szavazás kértvén, szavazatszedő küldöttség tagjaiként dr. Scheer Ármán, Frey Imre működnek dr. *Krónics* elnöklése mellett. Beadtak 95 szavazatot, ebből dr. Poppovitsra 61, Bunyira 33 szavazatot esett, 28 szótöbbséggel megválasztatott dr. Poppovits Konstantin. Egy szavazó-lapot Ereminre időelőtt adtak be.

I. alkapitányi állásra: I. Eremin György, II. dr. Bugarszky Nenád, III. dr. Matzitz Gyula. Névszerinti szavazásnál Karakásevits Milivoj elnöklése mellett Frey Imre és dr. Scheer Ármán bizottsági tagokból álló küldöttség működött. Beadtak 97 szavazatot, ebből Ereminre 63, dr. Matzitzra 33 szavazatot esett,

30 szavazattöbbséggel megválasztott Erem György.

II. alkapitányi állásra: I. Jablonszky Miklós, II. Veszelyosky István dr., III. dr. Matzitz Gyula. Jablonszky Miklós egyhangulag, **községi bírói állásra:** I. Zomborcsévits György, II. Dvorák Miklós, III. Kemény János. Zomborcsévits György egyhangulag, **ellenőri állásra:** I. Omelka Gusztáv, II. Juhász Lajos, III. Sztolisits István. Omelka Gusztáv egyhangulag,

II-ik könyvelői állásra: Konyovits Antal egyhangulag,

II-ik könyvelői állásra: I. Konyovits Péter, II. Sztokov Radivoj, III. Masirevits Bránkó. Konyovits Péter egyhangulag,

közgyámi állásra: Vukicsevits B. Pál egyhangulag,

feldadónyivántartói állásra: Aradszky György egyhangulag,

gazdasági intézői állásra: I. Raics Márton, II. Kulits Márton, III. Purmann Géza. Felállással történt szavazásnál Raits Márton nagy többséggel,

Raits Márton megválasztása következtében megüresedett **irnoki állásra:** I. Torma Máttyás, II. Gruits Milivoj, III. Pocsay Dezső. Nagy szótöbbséggel Gruits Milivoj választott meg.

Az újonnan megválasztott tisztviselők a közgyűlés színe előtt nyomban letették a hivatali esküt. Az eskü szövegét dr. Kovacsics Dezső főispáni titkár olvasta fel.

Majd kinevezte a főispán az **árvaügyi felügyeleti választmányba** rendes tagoknak: dr. Grüner Samu, dr. Konyovits Dávid. Póttagnak: Fejér Gyula;

a börtönvizsgáló bizottságba: dr. Falcione Árpád, dr. Grüner Samu, dr. Lallosevits János, dr. Mayer Nándor közigazgatási bizottsági tagokat;

a polgári lovatató bizottságba becsüskönek: Thum Adolf, Vuits János (braca), Veszelyosky Péter bizottsági tagokat és Matzitz Lajos helyhatósági állatorvost;

az igazoló választmányba: elnöknek Kozma László, tagoknak Buday Gergely, dr. Bugarszky Szilárd, idb. Heindlhoffer Róbert bizottsági tagokat.

A közgyűlés berekesztése előtt szólásra jelentkezett dr. Markowyth Lajos bizottsági tag, aki rövid, de annál nagyobb lendülettel előadott szavakkal mondott köszönetet Hertelendy főispánnak. Nekünk — ugymond — akiknek szerencsésük volt tegnapi megérkezése után Méltóságoddal megismerkedni, már akkor megnyerte rokonszenvünket, amely a mai közgyűlés alatt csak fokozódott. Vádolhatják ezt a kormányt hazafiatlansággal, törvénytelennek, darabontnak kikiálthatják, mi, akik láttuk Méltóságodnak ezen kormány jog- és törvénytiszteletét, ezért büszkeséggel hajljuk meg az elismerés zászlóját Méltóságod és a kormány előtt... (Többen: Gyerünk ki! Derűtség! Várjatok!) és mondunk hálás köszönetet Méltóságodnak a közgyűlés igazságos, méltányos és alkotmányos vezetéseért! (Éljenzés.)

Hertelendy főispán megköszönte az ovációt és buzdító beszédét intézett a megválasztott tisztviselőkhöz, figyelmeztetve őket, hogy minden erejükkel igyekezzenek a város érdekeinek előmozdításán munkálkodni. Újlag hangoztatja, hogy a közgyűlésnek a törvény szellemében való vezetéseért érdem nem illeti, mert közéleti működésének egész ideje alatt inkább szerezett köteleességeket teljesíteni, mint jogokat

gyakorolni. Különösen köszönetet mond a törvényhatósági bizottságnak, hogy a különféle ellentétek ellenére oly higgadt komolyságot tanusított. Amily rövid muló volt itt tartózkodása, annál maradandóbb szép emlékekkel távozik. (Éljenzés.)

A jegyzőkönyv hitelesítése március hó 3-ára tűzvetvén ki, a közgyűlés 1/3 órakor véget ért.

H I R E K.

Személyi hir. Hertelendy Ferenc temesmegyei és Temesvár volt főispánja a kormány előterjesztésére a király által ideiglenesen a városi tisztújítás megejtésére megbízott főispán tegnapelőtt délután 3 óra 20 perckor városunkba érkezett. Kíséretében megérkeztek Kabdebő Gergely Temesmegye és Temesvár sz. kir. város nyug. főispánja, Ferenczy Sándor vármegyei alispán, dr. Hollósy Gyula vármegyei főjegyző, Darabont János vármegyei főügyész, Gemml József kir. tanácsos, városi főjegyző. Kabdebő Ferenc volt országgyűlési képviselő, Kasztory Vilmos törvényhatósági bizottsági tag és Beé Ferenc Temesvár sz. kir. város főkapitánya. A főispánnal megérkezése után Zombor város törvényhatósági bizottsága Kozma László, a városi tisztviselői kar Hauke polgármester és a vármegyei tisztviselői kar Michajlovits Kornél főjegyző vezetésével tisztelgett. Este a Vadászúthban jöttek össze vacsorára, a melynek még a reggeli órák is alig vetettek véget.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter a **fiatalkoruak zombori felügyelő hatóságának tagjaivá:** Bertolinó Sándornét, a magyar nőegylet tagját és a napközi otthon elnökét, dr. Bruck Arminét, az izr. nőegylet tagját, Buday Gerő főgimnáziumi hittanárt, dr. Czeisel Lajos József ügyvédet, dr. Duchon János kir. törvényszéki orvost, dr. Falcione Árpád nagybirtokost, Fejér Gyula apátplébánost, dr. Fischer Mihály rabbit, Frey Imre kereskedőt, az ipartestület elnökét, Gruics Vladimir kereskedőt, Günther Ferenc Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesületi igazgatót, Hauke Imrénét, a magyar nőegylet és a napközi otthon tagját, dr. Késmárky Béla ügyvédet, dr. Konyovits Dávid ügyvédet, Kupuszarevits Lyubomir gör. kel. lelkészt, Lombos Alfréd ág. ev. lelkészt, dr. Mátics Márton ügyvédjelöltet, Maurer Dénes sörgyárost, Petényi József tanítót, Prokópy Imre felsőkereskedelmi iskolai tanárt, Rittinger Antalnét, a magyar nőegylet és a napközi otthon tagját, dr. Sági Samunét, az izr. nőegylet tagját, dr. Strasser Henrik ügyvédet, Szántó Károly tanítót, Szilágyi Mór ügyvédet, az izr. hitközség világi elnökét, Sztrilich Zsigánét, a magyar nőegylet és a napközi otthon tagját, Vukicsevits Katinkát, a gör. kel. nőegylet tagját, Weidinger Frigyes nagykereskedőt, Wundszám Idát, a magyar nőegylet elnökénőjét, a napközi otthon tagját, továbbá a fiatalkoruak zombori felügyelő hatóságának elnökévé: dr. Falcione Árpád nagybirtokost, helyettes elnökévé: Szedressy Ödön kir. törvényszéki bírót, tanácselnökévé: Scultéthly Ferenc vármegyei árvaszéki elnököt, végül titkárává: dr. Strasser Henrik ügyvédet, az 1912. évi december 31. napjáig terjedő időtartamra kinevezte.

Jutalmazások. Ifj. báró Rudits József ösztöndíjalapból az 1908 909. tanévre két ösztöndíjnak megfelelő összegből jutalmakat nyertek a következő tanítók és tanítónők: Leszkovác Danica Kula 300 korona, özv. Liptay Béláné Szeghegy 200 korona, Wortner Károly Palánka 200 korona, Antalicz Kálmán Kerény, Dimitrevits Dusánka Pacsér, Csusznya Dusán Bácsföldvár, Leszmeiszter Antal Hódság, Pratsér Vilmos Bácsfehérehegy, Rapp János Vepród, Sejjes Ferenc Urszentiván, Sikoparia Zsárkó Dorneye, Simits Stefánia Turja 100—100 korona. A tanulók jutalmazására 800 korona utaltatott ki Faragó János kir. tanfelügyelőnek, ki utólagos elszámolás mellett fogja az összeget az arra érdemes tanulók közt kiosztani.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Sárközy Jenő budapesti m. kir. fővármihivatali gyakornokot az ujvidéki m. kir. fővármihivatalhoz vámszegédtisztte nevezte ki.

Művészestély. A „Vidéki Hirlapírók Országos Egyesületének“ bácsmegyei választmánya és a „Magyarországi Rendőrtisztviselők Segélyező Egyesülete“ Zomborban 1910. március hó 3-án csütörtökön este fél 9 órakor a polgári kaszinó termeiben Peterdi Etus énekesnőnek és Csáder Irén drámai hősnőnek, Halmos Gyula baritonistának a szabadkai színház művészeinek, valamint Gellért Pál zongoraművésznének a szabadkai színház karnagyának felléptével táncal egybekötött művészestélyt rendeznek. A művészestély műsora a következő: 1. Gellért Pál: Sinding: Tavasz ébredése. Halmos Gyula: Ziehrer: Barcarolla a „Hódító keringőből“. 3. Csáder Irén: a) „Anyá“, írta Gabányi Árpád, b) „Csipkerózska“, írta Sas Ede, c) Apróságok. 4. Peterdi Etus: a) Lehár: Luxemburg grófjából Angela belépője; b) Nelson: Dal a selyem joupornról. 5. Halmos Gyula: Népdalok, cigányzenekarral. 6. Peterdi Etus és Halmos Gyula: Lehár: Luxemburg grófjából „Gimbelem“ duett. Az egyes számokat kíséri Gellért Pál a szabadkai színház karnagya. — Számozott ülőhely 3 korona. Állóhely 2 korona. Előre válthatók Schön Adolf zombori könyvkereskedésében. Felülfizetéseket a jótékony cél érdekében szívesen fogad és hirlapjaiban nyugtáz a rendezőség. A műsor egyes számai közt az ajtók zárva lesznek.

Szabad Lyceum. A Szabad Lyceum-Egyesületben e hó 27-én dr. Strasser Henrik ügyvéd tartott előadást a gyermekvédelemről és a fiatalkoruak védelméről. Ismertette az okokat, melyek a gyermekvédelem állami és társadalmi szervezését szükségessé teszik, a gyermekmenhelyekről szóló törvényt és a büntető novellának a fiatalkoru bűnösökre vonatkozó rendelkezéseit, a pártfogó egyesületek célját, működését és felhívta a közönség figyelmét a Zomborban legközelebb megalakuló pártfogó egyesületre. A közönség a nagy tudással elmondott előadást mindvégig figyelemmel kísérte és az előadót lelkes tapsokkal ünnepelte.

Nyilvánossági jog. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Krump-féle magán polgári leányiskolának az 1909/10. tanévre a nyilvánossági jogot megadta.

A zombori ügyvédi egylet folyó évi február hó 26-án tartotta tisztújító évi közgyűlését. A jelentések tudomásul vétele után tartott tisztújításon a régi tisztikar és választmány választott meg újra. Még pedig: Elnök: dr. Strasser Lajos. Alelnök: dr. Lallosevits János. Titkár: dr. Patay Sándor. Pénztáros: dr. Buják József. Választmány: dr. Bruck Armin, dr. Gaál István, dr. Nikollits György, dr. Konyovits Dávid, dr. Gál Rezső, dr. Gombos Ignác, dr. Guttmann Zsigmond, dr. Mayer Nándor, dr. Czeisel Lajos, Paul Kálmán. Számvizsgáló bizottság: Halász Dávid, dr. Masirevits Sándor, dr. Zátanyi Dezső. A tisztújító közgyűlést társas vacsora követte.

Értesítés. A zombori oltár-egyesület folyó hó 6-án fogja ünnepélyes kiállítását megnyitni. Az ünnepély sorrendje a következő: Március 6-án délelőtt 9 órakor ünnepélyes mise a tisztelendő iskolanénék zárdájában, mise után a kiállítás megnyitása magyar ünnepi beszéd és szavaltat kíséretében. Délután fél 3 órától fél 4 óráig a plébániatemplomban közös imádás, melynek befejeztével a bunyevác és németajku hívek részére ugyancsak az iskolanénék zárdájában lesz bunyevác és német alkalmi beszéd. A kiállítás, mely vasárnap és hétfőn tart, ingyenes és mindenkinek szól. A tagok kéretnek, hogy az ünnepélyre oltár-egyesületi jelvényvel minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni. — Az igazgatóság.

Garázdálkodó részeg. Bauer János ujvidéki boeskorossegéd pénteken jól felöntött a garatra és ily állapotban tért be a Három korona vendéglőbe, hol minden ok nélkül belekötött az ott időző Molyan Milivoj napszamosba és öt balkezén megszurta. Bauert a rendőrség vette pártfogásába.

Közygylés. A zombori izr. nőgyelet március hó 6-án délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre az elnökség a tagokat ez uton is meghívja.

Egy községi jegyző jutalmazása. Aradszky Ulászló adai községi jegyzőnek 500 korona jutalmat szavazott meg a képviselőtestület az állami adónak elemi kár következtében való leírása körül kifejtett munkásságáért.

Papirkosarak az utcán. A külföldnek nemesak nagy, hanem apró, csinos városkaiban is kosarak állanak, amelyeknek az a rendeltetése, hogy a járókelők a papirdarabokat és hulladékokat beléjük dobják. Jól tudják ott ugyanis, hogy a tisztaság nagy mértékben emeli a város szépségét. Ezt a példát a mi vidéki városaink is követni akarják. Így Aradon elhatározta a városi tanács, hogy a korzón papir- és gyümöleshulladékok számára papirkosarakat állít föl. A kosarakat ma már el is helyezték mindenfelé. Nem volna fölösleges, ha Zombor is követné ezt a példát.

Tűz. Február hó 24-ikére virradó éjjel 2-3 óra között kigyulladt Téglás Bálint topolyai lakosnak nádfedeles lakháza s az teljesen leégett. A kár 1700 korona, mely azonban biztosítás folytán némileg mégtérül.

Drágább a cukor. A magyar cukorgyárak az ipari feldolgozásra szánt cukor árát egy koronával ismét fölemelték. Ez a múlt hét óta már a második áremelés. Az egész áremelkedés október óta immár nyolc korona.

Kirabolt zsinagóga. Az apatini zsinagógát eddig ismeretlen tettesek feltörték és az adománygyűjtő perselyeket kiürítették. A kár 300 koronára tehető. A csendőrség megindította a nyomozást.

Zsebtolvaj a vicinálison. Stájer Károlyné madarasi lakos a napokban Szabadkára utazott. Amint a vicinálison felszállt, egy züllött külsejű csavargó erősen hozzátüdüdött s Stájerné csak a kupében vette észre, hogy a barátságos dörgölözés eredménye az, hogy pénztárcája eltűnt. A kalauz vezetésével azonnal a tolvaj üldözéséhez fogtak. Stájerné azt a csavargót gyanúsította a lopással, ki felszálláskor meglökte, de mikor a csavargó észrevette, hogy őt keresik, felrántotta az ajtót s kiugrott a robogó vonatból. Feljelenítés folytán megindult nyomozás sikerrel járt, mert a csavargót éppen akkor sikerült elfogni, amikor egy topolyai gazdálkodó zsebeiben kutatott s minthogy azt állította, hogy ő Burgovics Fekete József zombori illetőségű, a csendőrök a zombori ügyészségnek adták át.

HIRDETÉSEK.

MEGNYILT! MEGNYILT!

SAVOY- A főváros legszebb utvonalan, nyugodt és előkelő helyen.

nagyszálloda

VIII., József-körút 16. BUDAPEST. VIII., József-körút 16.

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában. Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgóterem. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor.-tól feljebb, fűtés, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerint berendezve. — Villamos vasút-közlekedés az összes pályaudvarokkal.

15-12

806/1910. szám.

Hirdetmény.

Bezdan község előljárósága meghirdeti, hogy a község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező nagyszigeti védgátat közvetlen mellékeivel, s az egész mentén kívülről elterülő legelővel összesen mintegy 370 kat.-holdat kitevő területtel; továbbá a község körül elterülő mintegy 400 kat. hold legelőterületet, a kiserdő s dongófok közével együtt, egy év tartamára **folyó évi március hó 6-ik napján d. u. 4 órakor** a község háza tanácstermében a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adja.

A védgát használatánál a vízjogi törvénynek és az általános gátvédelmi szabályzatnak rendelkezései az irányadók.

Kikiáltási ár az előbbeni területnél 3000 korona, az utóbbinál 2800 korona, amelynek 10%-a bánatpénzül teendő le. Zárt írásbeli ajánlatokat is elfogadjuk az árverés megkezdéséig.

Bezdan, 1910. február 28-án.

Bosnyák János, **Müller Mihály,**
jegyző. 2-1 bíró.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Felhívás

a szenttamási temetkezési játékonysági egyletbe való beiratkozásra, amely 142/VO. 1909. számú belügyminiszteri határozattal hagyott jóvá.

Az egylet működését **folyó évi március hó 15-én** kezdi meg azzal, hogy az egyleti tag elhalálása esetére az örökösöknek **egyezer korona** fog kifizeteni. Az egylet tagja lehet mindenki nemi különbség nélkül, aki 60 éven aluli korban van és orvosi bizonyítvánnyal igazolja, hogy egészséges.

A beiratkozási díj 2 korona, és minden haláleset után 2 kor. fizetendő.

Az ideiglenes igazgatóság megkísérelte, hogy az egyes haláleset után 2000 korona kifizetését kieszközölje, de minthogy az alapszabályok a haláleset utáni 2000 koronával nem hagytak jóvá, ez okból az ideiglenes igazgatóság elhatározta, **hogy az első és második kört 1000—1000** koronával alapítja meg. Azok, akik az első körben 2000 koronával iratkoztak be, az alapszabályok értelmében felvétetnek az 1000 koronás első és második körbe is.

A tagok 60 éves korig csak a folyó évi március hó 15-én tartandó közgyűlésig vétetnek fel, azon túl csak az 53 éves aluli egyének fognak felvétetni.

Elsőbbségük van azoknak, akik mind a két körbe iratkoznak be.

Siessen mindenki a tagul való beiratkozással.

Az igazgatóság.

3-1

VENDÉGLŐ ÉS SÖRCSARNOK ÁTVÉTEL.

Van szerencsém a Zombor és környéke n. é. közönségének szives tudomására adni, hogy a volt **AULITZKI (régi HANZMANN)-féle** Rákóczi (Bajai)-ut 12 szám alatti

VENDÉGLŐT

Minden pnteken friss halászlé!

átvettem és a mai naptól kezdve saját nevem alatt tovább fogom vezetni. Midőn ezt a n. é. közönség b. tudomására adom, egyuttal már jó eleve biztosíthatom úgy a **jó ételek,** mint **italok** kiszolgálásáról. Mindennap **friss villásreggeli** és **sörcsapolás,** ugyszintén előfizetőket elfogadok a vendéglőmben.

A n. é. közönség b. párfogását kérve, Zombor, 1910. február 19-én

maradtam illő tisztelettel

DOMSZKI ANTAL,

3-1

vendéglős.

Meghívó.

A „Sajkásszentiváni Népbank“ r. t. t. c. részvényesei ezennel meghívotnak a **március hó 10-én** tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Napirend:

Részvényesek előterjesztésének a tárgyalása a Sajkásszentiváni Takarékpénztár mint szövetkezettel való egyesítése tárgyában.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Részvényesek csak azok birnak szavazati joggal, kik részvényeiket az intézetnél az alapszabályok 24. §-a értelmében letétbe helyezik.

132/1910. szám.

Artézi kutfurási hirdetmény.

Káty község képviselőtestülete egy artézi kut furását határozta el, sziveskedjenek ezen munkálatokkal foglalkozók — költségvetés-tervvel és feltételekkel együtt, ajánlataikat **1910. évi március hó 5-ig** alulírt előljáráshoz beküldeni.

Az előljárásság az ajánlattevőkkel szemben semmiféle kötelezettséget nem vállal, a község képviselőtestülete fogja ajánlataikra nézve határozatát később meghozni.

A műszaki leírás és helyszinrajz a hivatalos órák alatt bármikor a jegyzői irodában megtekinthetők.

Káty, 1910. évi február hó 18-án.

AZ ELŐLJÁRÓSÁG.

2-2

Tavaszi vetőmagvak,

ugymint:

**bükköny, kendermag,
moharmag, köles, bab**

apré és nagyszemű,

zab, lófogú tengeri

fehér és sárga, megbízható minőségben

kaphatók:

BARÁNY LIPÓT és FIA

cégnél ZOMBORBAN.

4-2

1781/1kvi 1910. szám.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Kristóf Lőrincné végrehajtatonak Mayer Henrikné sz. Nuszpl Anna végrehajtást szenvedő elleni 170 korona tökéketelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (és a kir. járásbíró) területén lévő, Orszáallás község határában tekvő, a végrehajtást szenvedő tulajdonául bejegyzett az orszáallási 1015 számú betétben A. I. 1-3 sor, 1201-1203. hr. sz. 514 □ öles jószágtestre és 1055. ö i. sz. a. házra 1693 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte

Az 1910. évi április hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor Orszáallás község házánál megtartandó nyilvános árverésen ezen ingatlan az árverési hirdetésben megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adható

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígért nem tétetik, a kikiáltott az árverést felfüggeszti

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett ártólammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási áránál magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár % a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi % áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad, és a haladéktalanul folytatandó árverésen többé részt nem vehet.

A kincstár, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. t. e. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1893. XXIII. t. e. alapján alakult központi hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól fölmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

Zombor, 1910. évi február hó 18. án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány,

kir. tvszéki bíró.

Meghívó.

Az „Első vaskuti segélyszövetkezet“ folyó évi március hó 9-én délelőtt 10 órakor fogja rendes évi közgyűlését az iskolaépület helyiségében megtartani, melyre ezennel az összes t. c. tagok meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai: a) A közgyűlési elnök és jegyző választása; b) igazgatói és felügyelőbizottsági jelentés a lefolyt üzletéről; c) az 1909. évi mérleg bemutatása és esetleg a felmentés megadása, valamint a tiszta jövedelem fölötti intézkedés az alapszabályok 25. §-a értelmében; d) az igazgatósági és póttagok, valamint ezek sorából a cégjegyzők választása; e) két tag választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az igazgatóság ezennel közlésezi, hogy a szövetkezetnek a mérleg bemutatása alkalmával 898 tagja volt; a lefolyt üzletévben 909 új tag lépett be 5 évre; évközben 12 tag töröltetett és 1 új tag ismét belépett részvény átvételével a tagoktól; 804 tagnak lett 5 éves üzleti részvénye kifizetve. Fölmondva nem lettek részvények.

Jegyzet. A zárszámadási összes okmányok a kereskedelmi törvény 243. §-a értelmében a segélyszövetkezet helyiségében 8 napon át közszemlére kitéve lettek.

Vaskut, 1910. évi február hó 17-én.

Eckert János,

igazgató.

3-3

Z A R M É R L E G E

az „Első Vaskuti Segélyszövetkezet“-nek 1909. évi január hó 1-től december hó 31-ig. Vagyon. Teher.

Egyenleg 1909. évi december hó végén	62718 80	Részvénytőke számla	75776 40
Kötvényekben	250291 04	„ kamatszámbla	2807 65
Ingatlan (ház)	3300 —	Betétek számlája	222891 25
Butor és felszerelések értéke		„ kamatszámbla	6579 12
20% levonása után a használatért	320 —	Alaptőke számla	4626 60
		Tartalékalap számla	1426 52
		Tiszta nyeresmény 2293 részvény közt felosztva a részvény 1:10 kor.	2522 30
			316629 84
	316629 84		316629 84

Eckert János s. k., Szauter Gyula s. k., Bohner Ferenc s. k., Stehli Sebestyén s. k., Raile Antal s. k., igazgató. szövetk. jegyző. aligazgató. pénztárnok. könyvelő.

Igazgatósági tagok:

Baile Lipót s. k. Dobler Antal s. k. Bormüller István s. k. Zority Ferenc s. k. Faldum Ferenc s. k. Baile Nándor s. k. Stadler Tamás s. k. Viszlag Antal s. k. Krix Pál s. k. Kradl Mátyas s. k. Hellenbarth Jakab s. k.

A fő és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, összhangzó és helyesnek találtatt.

Vaskut, 1910. évi február hó 17-én.

Krix János s. k.,

fel. biz. tag.

Dobler Ferenc s. k.,

fel. biz. tag.

Leitner Jakab s. k.,

fel. biz. tag.

A nagyközönség figyelmébe!

Van szereucsem Zombor város és környéke . . . közönségét tisztelettel értesíteni, hogy . . .

könyvkötészetemet

- dobozkészítésre -

berendeztem. Amidőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adom, egyben értesitem, hogy e szakmába vágó mindennemű dobozkészítést elvállalok.

Községek figyelmébe! Kalaszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron.

Könyvkötő munkák a legrövidebb idő alatt jutanyos árak mellett készítettnek.

Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását.

Tisztelettel

GROMILOVITS ANDRAS,

50-4

könyvkötő.

ZOMBOR, Zrinyi-utca 1. szám

Az 1911. évre megjelenő nagy könyvalaku naptárra hirdetések előjegyzését már most elfogadok.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.